

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет управління фінансами та бізнесу

Кафедра фінансового менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

доц. А.В. Сташин

«___» _____ 2023 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ (зі спеціалізації)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

освітня програма: «Фінанси, митна та податкова справа»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь: «бакалавр»

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2023

Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту курсових робіт зі спеціалізації для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньої програми «Фінанси, митна та податкова справа», освітнього ступеня бакалавр денної форми навчання.

«24» січня 2023 року – 27 с.

Розробники: проф. Ситник Н.С., доц. Західна О.Р., доц. Петик Л.О., доц. Сич О.А., доц. Ясіновська І.Ф. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023 р.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту

Протокол № 6/1 від «24» січня 2023 року

Завідувача кафедри _____

проф. Ситник Н.С.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол №7 від «31» січня 2023 року

© Ситник Н.С., Західна О.Р.,
Петик Л.О., Сич О.А., Ясіновська І.Ф., 2023 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2023 рік

З М І С Т

Розділ 1.	Загальні положення.....	4
Розділ 2.	Вимоги до виконання курсової роботи.....	6
Розділ 3.	Основні етапи підготовки курсової роботи.....	7
Розділ 4.	Структура та оформлення курсової роботи.....	9
Розділ 5.	Захист та критерії оцінювання курсової роботи. Порядок її зберігання.....	15
Додатки до курсової роботи		
Додаток 1	Тематика курсових робіт зі спеціалізації.....	19
Додаток 2	Зразок рецензії на курсову роботу.....	22
Додаток 3	Зразок титульної сторінки до курсової роботи.....	23
Додаток 4	Зразок оформлення списку літератури.....	24

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складовим елементом навчального процесу у підготовці бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» є виконання курсової роботи з навчальних дисциплін освітньої програми «Фінанси, митна та податкова справа», визначених у навчальному плані.

Процес написання, оформлення та захисту курсових робіт повинен відповідати вимогам цих Методичних рекомендацій, що призначені для студентів, а також для наукових керівників курсових робіт.

Метою курсової роботи є:

- закріплення й систематизація знань студентів з дисциплін спеціалізації;
- поглиблення самостійних навиків роботи з науковою, практичною, нормативною літературою;
- набутті основних умінь практично застосовувати одержані теоретичні знання при реалізації конкретних завдань, зумовлених специфікою роботи державних фінансових органів та суб'єктів господарювання всіх форм власності;
- творчому засвоєнні методик наукових досліджень, умінні використовувати їх у практичній діяльності.

Курсова робота виконується студентами у відповідності до навчальних планів за спеціальністю та носить індивідуальний характер.

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК03. Здатність планувати та управляти часом. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК12 Здатність працювати автономно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
Програмні результати навчання	
<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи.</p> <p>ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної, податкової та митної систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна, податкова системи, митна система, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.</p> <p>ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p>	

РОЗДІЛ 2. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Перш ніж розпочинати виконувати курсову роботу, студент повинен ознайомитися з основними вимогами щодо її виконання:

1. Актуальність теми. Курсова робота може претендувати на той чи інший ступінь актуальності тільки тоді, коли її тема відповідає сучасним потребам розвитку економіки та суспільства, а питання, що розкриваються в роботі, важливі для розуміння суті і структури діяльності державних фінансових органів, фінансово-кредитних установ, страхових організацій, підприємств, їх економічних, організаційних, правових та інших сторін.

2. Рівень теоретичного обґрунтування. Ця вимога означає, що студент повинен розкрити обрану тему курсової роботи на сучасному рівні розвитку економічної науки, використовуючи такі підходи й наукові знання, що пояснюють різні явища і події з позицій сьогодення. Крім того, студент повинен достатньо повно розкрити основні поняття і терміни, що стосуються проблеми курсової роботи, включити у зміст матеріалу тільки об'єктивні факти і реальні практичні приклади.

3. Дослідницький характер. У курсовій роботі повинні міститись елементи дослідження:

- опрацювання достатньої кількості сучасних вітчизняних і зарубіжних літературних та електронних джерел (нормативно-правової бази, підручників, навчальних посібників, монографій, довідників, енциклопедій, публікацій у фахових виданнях, статистичних щорічників, даних мережі Інтернет тощо);
- систематизація та аналіз різних методів, поглядів і підходів та формування на цій основі власного бачення щодо вирішення зазначених у роботі проблемних питань;
- порівняння теоретичних та практичних засад діяльності вітчизняних і зарубіжних державних фінансових органів, підприємницьких структур різних форм власності та галузей господарювання; розробка рекомендацій щодо покращення їхнього функціонування в Україні.

4. Грамотність оформлення. Це важлива вимога до якості курсової роботи. Робота повинна бути граматично та стилістично правильно написана. Для цього потрібно дотримуватись норм орфографії української мови та методичних рекомендацій щодо оформлення курсової роботи. Виконання зазначеної вимоги має на меті сформувати у студента культуру оформлення наукових праць, яка може знадобитись йому в подальшій професійній діяльності.

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи:

- вибір теми;
- вивчення літературних джерел, їх опрацювання, збір та аналіз цифрового матеріалу;
- складання плану курсової роботи та його затвердження науковим керівником;
- написання курсової роботи;
- здача курсової роботи на кафедрі та її реєстрація у старшого лаборанта;
- перевірка та рецензування курсової роботи науковим керівником;
- захист курсової роботи.

Вибір теми. Тематика курсових робіт розглядається і затверджується на засіданні кафедри не пізніше, як за два місяці до термінів, визначених робочими навчальними планами.

Наукові керівники курсових робіт призначаються завідувачем відповідної кафедри. План курсової роботи складається студентом і погоджується з науковим керівником.

Рекомендована тематика курсової роботи зі спеціалізації з блоку нормативних дисциплін, визначених робочим навчальним планом, наведена в Додатку 1.

Вивчення літературних джерел, їх опрацювання, збір та аналіз цифрового матеріалу. Перед початком написання курсової роботи потрібно ретельно ознайомитись з навчальною та науковою літературою, опрацювати нормативно-правову базу з досліджуваної теми, скористатися матеріалами мережі Інтернет. При вивченні літературних джерел рекомендується вести робочі записи, що полегшує систематизацію та узагальнення матеріалів у відповідності з планом курсової роботи. Особливу увагу слід звернути на сучасну нормативно-правову базу, що регламентує досліджувану тему, виявити в ній проблеми та питання, що потребують глибшого дослідження.

Складання плану курсової роботи. На початку підготовки курсової роботи студенту необхідно ознайомитися зі змістом наукових публікацій за обраною темою і скласти розгорнутий план із зазначенням основних розділів і підрозділів роботи, який потрібно узгодити з науковим керівником.

План курсової роботи є відображенням її структури, під якою розуміється порядок компонування і взаємозв'язок окремих її частин.

Написання курсової роботи. Матеріал роботи студент повинен викладати послідовно. Окремі частини курсової роботи повинні бути логічно пов'язані. Для цього необхідно приділити увагу сучасним теоретичним і методичним розробкам, провести аналіз сучасного стану об'єкта дослідження, визначити своє ставлення до дискусійних питань теми роботи. На основі аналізу статистичних та/або звітних даних, особистих вражень та узагальнень

потрібно зробити відповідні висновки, зазначити наявні недоліки та запропонувати можливі шляхи їх подальшого вирішення. У процесі написання курсової роботи досліджувана тема повинна бути повністю розкрита.

Виконані розділи роботи студент подає на розгляд керівнику і відповідно до його зауважень уточнює, доповнює і в разі потреби доопрацьовує.

Порядок подання курсової роботи на кафедру. Не пізніше ніж **за 7 днів до захисту** (за встановленим на кафедрі графіком) виконана і оформлена у відповідності з вимогами цих методичних рекомендацій курсова робота подається студентом на кафедру для реєстрації.

Перевірка та рецензування курсової роботи науковим керівником. Зареєстрована на кафедрі курсова робота передається науковому керівнику для перевірки та рецензування (див. додаток 2). У рецензії науковий керівник дає її стислу характеристику, оцінює теоретичний рівень, глибину проведених досліджень, відповідність оформлення методичним рекомендаціям.

Курсова робота оцінюється за 100-бальною шкалою. Попередня кількість балів (від 0 до 50) за виконану роботу обґрунтовується і виставляється керівником у рецензії і є підставою для допуску курсової роботи до захисту або повернення її на доопрацювання або не допуску до захисту. Робота допускається до захисту за наявності позитивної оцінки наукового керівника **(26 і більше балів)**. Робота, оцінена в 25 і менше балів, повертається студентові для врахування зауважень керівника, виправлення помилок та належного оформлення.

Захист курсової роботи. **Захист курсової роботи є обов'язковим елементом її виконання.** Він має на меті визначити знання студентів з теоретичних питань та практичного матеріалу, пов'язаних з темою курсової роботи, перевірити самостійність виконання роботи.

Захист курсової роботи відбувається перед комісією кафедри у встановлений графіком кафедри день. Під час захисту студент повинен викласти основні теоретичні положення роботи, отримані результати досліджень та відповіді на додаткові запитання членів комісії кафедри.

Підсумкову кількість балів за виконану курсову роботу виставляє комісія кафедри на основі балів наукового керівника та результатів захисту. Результати захисту оформляються відомістю про захист курсових робіт.

РОЗДІЛ 4. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота мусить мати чітку логічну побудову з відповідними складовими елементами. Традиційно курсова робота складається зі вступу, основної частини, висновків та списку літератури.

Курсова робота повинна послідовно містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки (за необхідності).

Зразок оформлення *титульного аркуша наведено у додатку 3.*

Зміст курсової роботи повинен відповідати темі дослідження, складеним і погодженим з керівником плану роботи, відповідати сформульованим у вступі завданням та носити індивідуальний характер.

У *вступі* коротко обґрунтовуються *актуальність* теми дослідження на сучасному етапі розвитку економічних відносин в Україні, вказуються *мета, предмет та об'єкт дослідження*, формулюються *завдання* та зазначається *інформаційна база дослідження*.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, які породжують наукову проблему, а також потребують докладного вивчення. Об'єктом дослідження є сукупність відношень різних аспектів теорії та практики науки, яка слугує джерелом важливої для дослідника інформації.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предмет дослідження є таким його елементом, який включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, опосередкованих людиною (суб'єктом) під час дослідження у конкретних умовах. Саме на предмет скеровується основна увага у курсовій роботі.

Тобто, об'єктом виступає процес (явище), що досліджується, а предметом – те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення.

Визначення *завдань*, як правило, робиться у формі переліку питань (вивчити, описати, встановити, виявити, вивести залежність і т.п.). Формулювання завдань необхідно проводити дуже ретельно, оскільки від конкретного визначення завдань залежать назви розділів та підрозділів даної курсової роботи, опис розв'язання завдань складатиме зміст розділів курсової роботи.

Основна частина роботи поділяється на три розділи. Деталізація кількості підрозділів у межах розділу залежить від специфіки тематики дослідження та узгоджується з науковим керівником. Розділи та підрозділи повинні бути співрозмірними за обсягом.

Перший розділ курсової роботи передбачає розгляд сучасних досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців, нормативно-правових актів (законів, наказів, інструкцій, постанов тощо), що стосуються обраної теми. У цьому розділі передбачено глибокий аналіз головних проблемних питань за темою курсової роботи, критичний аналіз положень чинного законодавства,

результатів досліджень науковців. Розглядаючи певне питання, слід визначити проблемні питання та окреслити недоліки, що потребують вирішення (усунення). Доцільно завершувати розгляд питання обґрунтуванням пропозицій щодо вирішення існуючих проблем теоретичного та нормативно-правового характеру. Власна позиція автора у кожному випадку має бути належно аргументована. Схвалюється проведення порівняльного аналізу положень праць вітчизняних науковців з досвідом та доктриною зарубіжних країн.

Наукові джерела слід використовувати з обов'язковим посиланням на джерело; запозичення чужих думок без посилання на автора не дозволяється. Наукові праці слід використовувати творчо, супроводжуючи наукові положення власними думками і висновками з відповідного питання; просте переписування чужих думок, а також їх пряме цитування у великій кількості є недоцільним.

При аналізі нормативно-правових актів використовують лише чинні документи. Застарілі норми чи акти можуть використовуватися у курсовій роботі тільки в порівняльному та історичному аспектах.

У другому розділі основної частини надається аналіз статистичних даних та аналітичних показників за тематикою дослідження. Для характеристики економічних процесів і виявлення стійких тенденцій аналіз здійснюється не менше ніж за три роки (періоди). Дані мають бути наведені у порівнянні, з описом після кожної таблиці виявлених тенденцій і результатів. Організація збирання інформації передбачає, перш за все, складання переліку необхідних аспектів з кожного досліджуваного питання, залежно від яких підбираються аналітичні дані (по країнах, загалом по світовому господарству, окремих сферах діяльності, підприємствах тощо).

Оптимальним також є аналіз міжнародних рейтингів та індексів, що розробляються провідними міжнародними установами й організаціями з метою дослідження відповідно до теми напрямів діяльності країни та співставлення статистичних даних різних країн світу. Аналітичні показники повинні охоплювати період трьох років та бути достатньо новими – не пізніше трьох років від дати виконання курсової роботи (використання застарілих даних призведе до неточних, неактуальних висновків). Вони мають бути вірогідними, достатніми та виконуватися відповідно до чинних методик.

У процесі виконання роботи доцільно використовувати методичний апарат, що складається з дослідження, аналізу та синтезу, опису, порівняння, індукції, системного і комплексного підходу, вертикального та горизонтального аналізу, факторного аналізу, контент-аналізу, кластерного аналізу, кореляційно-регресійного аналізу тощо.

Результати аналізу необхідно подавати у таблицях, діаграмах, графіках.

Типовими помилками, що допускаються студентами в аналітичному розділі роботи, є: проведення аналітичних дій без обґрунтування необхідності їхнього проведення; відсутність чітких висновків після побудованих таблиць, графіків, рисунків; відсутність структурно-логічного зв'язку між аналітичними діями.

У третьому розділі необхідно виявити і запропонувати можливі шляхи вирішення (вдосконалення) проблемного питання. Варто розглянути світовий досвід розвитку досліджуваного питання, світові тенденції. У розділі доцільно

розглянути вітчизняні інституції, що впливають на формування політики відповідно до теми дослідження, програми, стратегії як вагомий інструмент розвитку теми дослідження, проаналізувати особливості впливу держави на розвиток вибраної теми, визначити певні моделі її регулювання та виокремити особливості формування механізмів державного управління розвитком теми дослідження в зарубіжних країнах.

Необхідно обґрунтувати напрями вдосконалення функціонування теми дослідження з врахуванням світового досвіду та/або особливостей національного середовища. Обов'язково запропонувати кроки, заходи, програми дій, що дозволять покращити стан теми дослідження, спираючись на проведені розрахунки у другому розділі.

Під час дослідження використовуються методи спостереження, компаративного (порівняльного) аналізу, моделювання, теорії ймовірності, математичної статистики, методи соціальних досліджень (опитування, анкетування) та ін. Як результати дослідження можуть бути емпіричні, графічні та інші залежності, проекти нормативних актів, моделі, схеми та структури, фінансово-економічні рішення, розроблені методики, здійснені прогнози розвитку теми дослідження.

Типовими помилками, що допускаються студентами в третьому розділі роботи, є: рекомендації більшою мірою присвячено проблемам оптимізації предмета дослідження загалом і не порушуються питання практичного його застосування до об'єкта, що досліджується; інформація у третьому розділі дублює інформацію першого чи другого розділу; відсутні чіткі висновки за результатами проведених досліджень; відсутній структурно-логічний зв'язок між аналізом, проведеним у другому розділі, напрямиами пошуку резервів вдосконалення теми дослідження, які мають бути викладені у третьому розділі.

У *висновках* стисло, послідовно і логічно формулюються основні результати дослідження, узагальнюються рекомендації та пропозиції автора курсової роботи, які повинні бути конкретними і базуватися на аналізі теоретичного і практичного матеріалу. Висновки формуються відповідно до конкретних завдань, сформульованими у вступі. Рекомендований обсяг висновків – 2 – 3 сторінки.

Список використаної літератури складається згідно з вимогами стандарту ДСТУ 8302:2015 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Оформлення курсової роботи. Курсова робота виконується на окремих аркушах білого паперу формату А4. Титульна сторінка оформляється згідно встановленого взірця (додаток 3). Текст повинен друкуватися на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали (розмір шрифту 14 Times New Roman).

Аркуш курсової роботи повинен мати поля: ліве – 25 мм, верхнє – 20, праве – 15, нижнє – 20 мм. Абзацний відступ – 12,5 мм.

Перед окремими частинами курсової роботи (підрозділами) слід вказувати їх назви. Якщо при переході до нового підрозділу після його назви на сторінці вміщається менше, ніж один абзац, то цей підрозділ слід починати з нової сторінки. Роботу комплектують у такій послідовності: титульний аркуш

(титулка), зміст, вступ, основна частина (розділ 1, розділ 2, розділ 3), висновки, список літератури, додатки (в разі потреби).

Заголовки структурних частин роботи «**ЗМІСТ**», «**ВСТУП**», «**РОЗДІЛ**», «**ВИСНОВКИ**», «**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**», «**ДОДАТКИ**» (якщо такі є) друкують великими літерами напівжирним шрифтом симетрично до тексту (по центру).

Заголовки підрозділів друкуються малими літерами з першої великої напівжирним шрифтом симетрично до тексту (по центру). Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовками і подальшим текстом має дорівнювати одному міжрядковому інтервалові, а відстань між заголовком і останнім рядком попереднього тексту (для тих випадків, коли кінець одного і початок другого підрозділу розміщується на одній сторінці) – двом міжрядковим інтервалам. Кожен розділ роботи та загальні висновки потрібно починати з нової сторінки.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ

КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ

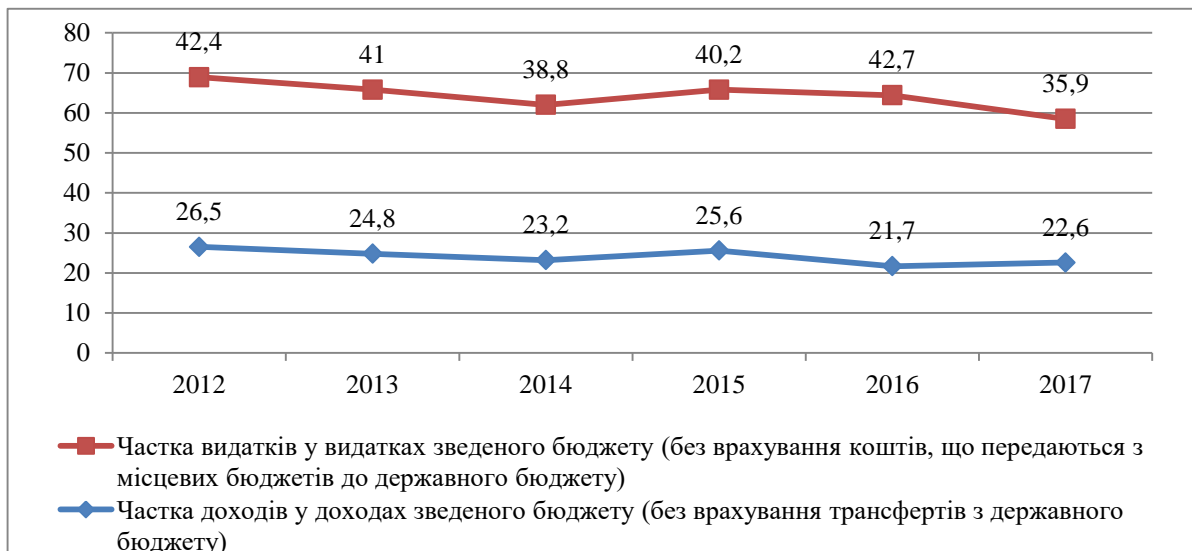
1.1. Нормативно-правове регулювання діяльності комерційних банків в Україні

Обсяг курсової роботи повинен становити до 30 сторінок друкованого тексту. Сторінки повинні бути пронумеровані в правому верхньому куті, починаючи із другої сторінки вступу.

При поданні ілюстративного матеріалу (таблиць, графіків, рисунків, діаграм) необхідно вказувати їх вид, назву та присвоювати номер в межах розділу. Ілюстративний матеріал в роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше або на наступній сторінці. Після ілюстративного матеріалу обов'язково слід вказувати джерело інформації.

Ілюстрації (графіки, схеми, діаграми, малюнки тощо) позначають словом «Рис.» (курсивом), нумеруючи послідовно в межах розділу за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації. *Наприклад:* Рис. 1.3. (третій рисунок першого розділу). Номер ілюстрації (курсивом), її назва (напівжирним курсивом) і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією з вирівнюванням по середині.

Приклад оформлення рисунка

*Рис. 1.3. Частка доходів та видатків місцевих бюджетів у Зведеному бюджеті України, %**

* Джерело: Складено за даними Міністерства фінансів України

Нумерація **формул** також здійснюється у межах розділу. Номер формули потрібно брати в дужки і розташовувати справа від формули. *Наприклад:*

$$A + B = C \quad (2.1)$$

Номер **таблиці** повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. *Наприклад:* Таблиця 1.2 (друга таблиця першого розділу). Слово «Таблиця» та її номер (курсивом) вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці. При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слід писати: продовження табл. і вказати номер таблиці. *Наприклад:* Продовження табл. 1.2.

Назва таблиці друкується напівжирним курсивом симетрично до тексту (по центру).

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Класифікація бюджетного потенціалу регіону*

Критерій	Класифікація
Джерело формування	– внутрішній – зовнішній
Часовий критерій	– поточний – перспективний
Рівень використання	– той, що використовується в повному обсязі – той, що не використовується
Рівень достатності	– достатній – недостатній

* Джерело: складено на основі [19]

Посилання в тексті на використані літературні джерела слід зазначати порядковим номером за списком використаної літератури, виділеним двома квадратними дужками, *наприклад*: «у працях [1-7]», [2, с. 137].

В роботі не допускається скорочення окремих слів і термінів, окрім загальноприйнятих.

В кінці роботи повинен бути наведений **список використаної літератури**, вимоги до якого подані у додатку 4.

Список використаної літератури містить перелік нормативно-правових актів, наукових джерел, які опрацював студент під час написання курсової роботи.

Літературні джерела можна розміщувати такими способами:

– у порядку появи посилань у тексті (найзручніший для користування і рекомендований під час написання курсової роботи);

– в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;

– систематизовано.

При другому способі джерела розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

У третьому випадку список використаних джерел формують у такій послідовності:

– Конституція України;

– Кодекси;

– Закони України;

– Укази Президента України;

– Постанови Верховної Ради України;

– Постанови Кабінету Міністрів України;

– Нормативні акти міністерств та відомств;

– Міжнародні правові акти;

– наукова, навчально-методична, фахова література;

– наукова, навчально-методична, фахова література, видана іноземними мовами.

Першоджерела, включені у список, повинні мати бібліографічний опис – сукупність бібліографічних відомостей про документ, наведених за певними правилами, необхідних та достатніх для загальної характеристики та ідентифікації документа. Бібліографічний опис регламентується «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованою роботою або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропуску будь-яких елементів, скорочення назв та ін.

РОЗДІЛ 5. ЗАХИСТ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ, ПОРЯДОК ЇЇ ЗБЕРІГАННЯ

Захист курсової роботи відбувається відповідно до розробленого на кафедрі графіку в присутності членів комісії, що створюється завідувачем кафедри із викладачів кафедри у складі трьох осіб. Графік захисту курсових робіт оприлюднюється за два тижні до дати захисту.

Тези доповіді студент готує заздалегідь. Доповідь повинна бути змістовною і тривати 5-7 хвилин.

У доповіді необхідно:

- назвати тему курсової роботи, показати її актуальність та значущість;
- сформулювати основну мету і завдання дослідження;
- стисло розкрити зміст структури роботи;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладачів. Під час захисту оцінюються: якість виконаної студентом курсової роботи, рівень знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати практичну діяльність організацій, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

Курсова робота, виконана відповідно до встановлених цими Методичними рекомендаціями вимог і своєчасно подана на кафедру для реєстрації та перевірки науковим керівником, оцінюється максимально в 100 балів: 0-50 балів виставляє науковий керівник у рецензії на курсову роботу, 0-50 балів – комісія перед якою студент захищає курсову роботу.

Науковий керівник після перевірки роботи повинен скласти на неї рецензію із зазначенням суми балів, з якою студент допускається до захисту курсової роботи перед комісією кафедри.

Критерії оцінювання якості виконання курсової роботи	
<i>Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату (максимальна кількість балів – 5):</i>	5
0 – понятійний апарат не сформовано; теоретичні аспекти проблеми не розкриті; 1 - 4 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті частково; 5 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті. Окреслено основні етапи розвитку наукової думки з проблем дослідження	
<i>Ступінь розкриття проблем практичного характеру, виявлених під час дослідження, аргументація виявлених тенденцій і закономірностей фінансового явища, рівень аналізу сучасного стану процесу або явища (максимальна кількість балів – 30):</i>	30
0 – понятійний апарат не сформовано; практичні аспекти проблеми не розкриті; відсутність аналізу предмету дослідження, критичного погляду щодо наявних проблем функціонування фінансового явища, власного погляду та пропозицій щодо перспектив розвитку проблеми 1 – 19 – проблеми практичного характеру та закономірності та тенденції фінансового явища розкриті частково, аналіз фінансового явища проведено з неповною деталізацією його складників; 20 - 30 – висвітлені всі проблеми практичного характеру, визначено й аргументовано закономірності та тенденції розвитку фінансового явища; здійснено поглиблений аналіз сучасного стану процесу на основі значного масиву статистичної інформації та розрахунку вичерпної системи показників	
<i>Обсяг та відповідність використаних під час написання роботи першоджерел і дотримання етики цитування (максимальна кількість балів – 5):</i>	5
0 – залучені матеріали лише навчальних підручників і посібників (до 10 джерел), етика посилань не дотримана; 1 – 4 – залучені матеріали навчальних підручників і посібників, періодичних видань (10 – 15 джерел), етика посилань дотримана частково; 5 – залучені матеріали навчальних підручників і посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань і мережі Internet, іноземні джерела (більше 20 джерел)	
<i>Ступінь аргументованості та відповідності загальних висновків до поставлених завдань у курсовій роботі (максимальна кількість балів – 5):</i>	5
0 – висновки не відповідають поставленим завданням у курсовій роботі; 1 – 5 – не всі завдання знайшли своє вирішення у висновках, тобто робота є незавершеною; у висновках вирішено більше завдань, ніж зазначено, тобто робота спланована не кращим чином; 6 – 10 – загальні висновки містять основні результати роботи, є аргументованими та повністю відповідають завданням, визначеним у курсовій роботі	
<i>Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам і науковість стилю написання (максимальна кількість балів – 5):</i>	5
0 – текст курсової роботи оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог. Відсутність формально-логічного способу викладу матеріалу; 1 – 4 – текст курсової роботи оформлено з незначними порушеннями встановлених вимог, дотримано структурно-логічну послідовність викладу матеріалу, але відсутність якості, точності та стислості представлення змісту розділу курсової роботи; 5 – текст курсової роботи оформлено відповідно до встановлених вимог. Дотримано структурно-логічну послідовність викладу матеріалу, присутні якість, точність і стислість представлення змісту розділу курсової роботи	

Критерії оцінювання захисту курсової (кваліфікаційної) роботи (50 балів)	
Уміння чітко та стисло викласти основні результати дослідження (максимальна кількість балів – 30):	30
<p>0 – студент неспроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження;</p> <p>1 – 19 - частковий аналіз проблеми й об'єкта дослідження; нечітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками й інструментами діагностики; відсутність обґрунтованих висновків; похибки у відповіді студента у процесі захисту, які впливають на її повноту та змістовність.</p> <p>20 – 29 - системний аналіз проблеми й об'єкта дослідження; володіння понятійним апаратом, методами, методиками й інструментами діагностики об'єкта дослідження; незначні випадкові похибки у відповіді студента у процесі захисту, які суттєво не впливають на її повноту та змістовність. Ілюстративний матеріал з недостатньою наочністю, розкриває основні положення роботи.</p> <p>30 балів – чітке і повне розкриття мети роботи, шляхів її досягнення, системний аналіз проблеми й об'єкта дослідження; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками й інструментами діагностики об'єкта дослідження, глибока аргументація прийнятих рішень. Доповідь супроводжена ілюстративним матеріалом. Ілюстративний матеріал повністю, з високою наочністю, розкриває основні положення роботи, що виносяться на захист.</p>	
Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання (максимальна кількість балів – 20):	20
<p>0 – студент неспроможний надати відповіді на поставлені питання;</p> <p>1 – 10 – студент надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання, у відповіді студента у процесі захисту є значні похибки та відсутні обґрунтовані висновки, що суттєво впливає на її повноту та змістовність;</p> <p>11 - 15 - студент надає глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання із незначними випадковими похибками, які суттєво не впливають на її повноту та змістовність.</p> <p>16 – 20 – студент надає повні, глибокі, обґрунтовані, логічні та вичерпні відповіді на поставлені питання. Захищає власний погляд, уміє вести дискусію.</p>	

Підсумкова кількість балів за виконану і захищену курсову роботу виставляється на титульній сторінці роботи відповідно до шкали, наведеної у таблиці. Титульна сторінка підписується членами комісії.

Шкала оцінювання виконаної та захищеної студентом курсової роботи

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік	Залік	
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	незараховано
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	незараховано (без права перездачі)

Після захисту курсової роботи здаються на кафедру, зберігаються в навчальному закладі протягом 3-х років.

ДОДАТКИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

4 КУРС

1. Фінансова стійкість підприємства та чинники її забезпечення в умовах війни
2. Оцінка рівня фінансової безпеки бізнесу в умовах війни
3. Напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства
4. Стратегічні напрями розвитку податкової системи України
5. Сучасний стан бюджетної політики в контексті забезпечення фінансової безпеки
6. Роль бюджетної політики розвитку регіону в забезпеченні фінансової стабільності держави
7. Фінансова розвідка в системі забезпечення фінансової безпеки бізнесу
8. Організація безготівкових розрахунків в банку та ефективність їх застосування в сучасних умовах Забезпечення стану фінансової стійкості банку в сучасних умовах
9. Організація кредитної діяльності комерційних банків в умовах воєнного стану
10. Організація грошового обороту у комерційному банку в умовах воєнного стану
11. Банківські ресурси, особливості їх формування і використання в сучасних умовах
12. Міжнародна митна інтеграція та глобалізація
13. Митні платежі та їх вплив на зовнішньоекономічну діяльність
14. Сучасний стан та тенденції розвитку системи пенсійного забезпечення в Україні
15. Стан і перспективи розвитку вітчизняного інвестиційного ринку в умовах війни
16. Сучасні тенденції формування ресурсного потенціалу територіальних громад
17. Особливості формування системи видатків бюджету Львівської громади в умовах війни
18. Бюджетне планування як складова соціально-економічного розвитку країни
19. Підвищення ефективності управління та використання бюджетних видатків
20. Бюджетний дефіцит як складова бюджетної політики України
21. Державна підтримка інвестування ревіталізації (brownfield)
22. Джерела фінансування повоєнної відбудови українських міст
23. Фінансові інструменти забезпечення сталого розвитку міст - досвід ЄС для України
24. Економічна безпека як складова національної безпеки держави в умовах війни
25. Оцінка рівня фінансової безпеки України в умовах повномасштабної війни
26. Державне регулювання фінансової безпеки банків в Україні
27. Фактори впливу на рівень фінансової безпеки регіонів
28. Економічна безпека як складова національної безпеки держави
29. Соціальні критерії та індикатори фінансової безпеки людини
30. Фінансова безпека домогосподарств в умовах війни: критерії, індикатори, загрози
31. Особливості митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни
32. Фінансові аспекти банкрутства підприємства та шляхи його подолання
33. Стан і перспективи розвитку валютного ринку в Україні

34. Вплив контрабанди на економічну систему країни в період війни
35. Митна безпека як складова економічної безпеки України
36. Митний контроль та протидія контрабанді
37. Фінансування первинної медичної допомоги: реалії та проблеми
38. Сучасний стан функціонування сфери освіти: вітчизняні реалії та напрями реформування
39. Особливості забезпечення соціального захисту в умовах децентралізації бюджетних повноважень
40. Державні фінанси в умовах воєнного стану
41. Економічна сутність і роль майнових податків в Україні
42. Проблеми дефіциту Державного бюджету України і шляхи їх розв'язання
43. Формування та здійснення бюджетно-податкової політики в Україні
44. Податкова достатність бюджетів територіальних громад в умовах децентралізації
45. Формування доходів місцевих бюджетів в умовах війни
46. Державне пенсійне страхування в Україні: виклики сучасності та напрями реформування
47. Регіональний вимір бюджетної політики України
48. Оцінки фінансової безпеки регіонів України в умовах війни
49. Формування державного боргу України в умовах війни
50. Особливості формування зовнішнього державного боргу України
51. Інструменти реалізації фінансової політики забезпечення інноваційного розвитку України
52. Роль державних фінансових інститутів у забезпеченні фінансової безпеки України
53. Оцінювання платоспроможності підприємства та резерви її підвищення
54. Оцінювання фінансової стійкості підприємства та напрями її зміцнення
55. Банківська система України: сучасні реалії та проблеми
56. Депозитні ресурси комерційного банку: проблеми формування та управління
57. Розвиток банківського кредитування в Україні
58. Грошово-кредитна політика: сучасні реалії та проблеми
59. Особливості функціонування національного страхового ринку в умовах воєнного стану
60. Ринок страхування життя: сучасний стан та перспективи розвитку в сучасних умовах
61. Ринок медичного страхування: стан та перспективи розвитку в сучасних умовах
62. Стан та перспективи розвитку карго страхуванням в Україні з врахуванням реалій воєнного часу
63. Особливості оподаткування страхового бізнесу: сучасний стан та перспективи подальших змін
64. Роль фінансової розвідки в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємств.
65. Державне регулювання діяльності підприємства та його фінансової безпеки
66. Методологія оцінки рівня фінансової безпеки підприємств
67. Механізми протидії зовнішнім загрозам фінансовій безпеці суб'єктів господарювання.
68. Моделі оцінки ймовірності банкрутства підприємства.

69. Бенчмаркінг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства
70. Казначейське обслуговування державних цільових фондів
71. Особливості використання електронної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів
72. Ефективність військових облігацій для наповнення Державного бюджету України
73. Міжбюджетні трансферти в контексті досягнення фінансової спроможності територіальних громад
74. Оцінка обсягів державного боргу України в умовах військових загроз
75. Оцінювання фінансової рівноваги підприємства та резерви її поліпшення
76. Напрями збалансування грошових потоків підприємства
77. Формування та аналіз акціонерного капіталу підприємства
78. Формування та аналіз власних фінансових ресурсів підприємства
79. Формування та аналіз позикового капіталу підприємства
80. Державний борг: сучасний стан та проблеми управління
81. Депозитна політика комерційних банків: сучасний стан та напрями удосконалення
82. Кредитна політика банків та шляхи її оптимізації
83. Банківські ризики: оцінка та напрями мінімізації
84. Банківські ресурси як основа функціонування комерційного банку
85. Моніторинг загроз фінансово-економічної безпеки функціонування вітчизняних підприємства та методи їх запобігання
86. Фінансова безпека підприємства та механізм її забезпечення
87. Фінансові ресурси суб'єкта підприємництва: оцінка та управління
88. Державна підтримка розвитку підприємництва в Україні.
89. Формування та розподіл прибутку підприємства

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту

Рецензія

на курсову роботу зі спеціалізації
студента групи _____

(ПІП студента)

на тему: _____

Висновок керівника курсової роботи

Студент (ка) _____

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Кількість балів, які виставив викладач
Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату	0 - 5	
Ступінь розкриття проблем практичного характеру, виявлених під час дослідження, аргументація виявлених тенденцій і закономірностей фінансового явища, рівень аналізу сучасного стану процесу або явища	0 - 30	
Обсяг та відповідність використаних під час написання роботи першоджерел і дотримання етики цитування	0 - 5	
Ступінь аргументованості та відповідності загальних висновків до поставлених завдань у курсовій роботі	0 - 5	
Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам і науковість стилю написання	0 - 5	
Сума балів	50	

Роботу виконано на _____ балів і рекомендовано до захисту.

Науковий керівник _____ «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІП)

_____ 20__ р. _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада наукового керівника) (підпис)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту

КУРСОВА РОБОТА
(зі спеціалізації)

Спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
Освітня програма **«Фінанси, митна та податкова справа»**

на тему:

освітній ступінь: «бакалавр»

Науковий керівник:

(наук. ступень, посада, прізвище, ініціали)

(підпис)

“ ” _____ 20__ р.

Виконавець:

студент гр. _____

(Прізвище, ініціали)

(підпис)

“ ” _____ 20__ р.

Загальна кількість балів _____

_____ *(підпис, ППП членів комісії)*

Львів 2023 р.

ЗРАЗОК
оформлення списку літератури
згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	<p>Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укראгропромпродуктивність, 2006. 106 с.</p> <p>Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.</p>
П'ять і більше авторів	<p>Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с.</p> <p>Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрущенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.</p>

Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34.</p> <p>Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28.</p> <p>Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58.</p> <p>Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.</p>
	Електронні ресурси
Книги	<p>Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).</p>
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p>

	<p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>
Сторінки з веб-сайтів	<p>Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).</p>
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i>. 2015. № 51. С. 21–42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i>. 2017. № 7. С. 106–107</p>

Стандарти	<p>ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)</p>
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).